



YO-info

Lammin lukio 20.1.2026

Ylioppilastutkintotodistus

- YO-todistus (paperinen) lähetetään lukioon, kun olet suorittanut hyväksytysti **kaikki viisi koetta** ja lisäksi **saanut lukion päättötodistuksen**. (digitaalinen ladataan Opintopolusta)
- Jos tutkinnon valmistumisen jälkeen täydennät tutkintoa uusilla kokeilla tai uusit jonkin kokeen, saat näistä kokeista erillisen todistuksen



- kokelaan ei tarvitse ilmoittaa etukäteen, mitkä kokeet ovat tutkintoon vaadittavia kokeita, vaan ylioppilaaksi voi valmistua millä tahansa kokeiden yhdistelmällä, joka täyttää vaaditut ehdot
- kaikki kokeet ovat osa yo-tutkintoa ja ne listataan samanarvoisesti yo-todistukseen

Valmistautuminen

- tutustu netissä kohteeseen [abitreenit](#)
- tee päivittäinen realistinen lukusuunnitelma: suunnittele myös lepo-
- käy läpi kaikki aiheet
- tee tehtäviä, vanhoja yo-kokeita
- laita kaikki tarpeellinen valmiiksi edellisenä iltana
- lepää
- rentoudu
- syö hyvä aamupala kotona
- Ota mukaan paljon hyvää syömistä ja juomista
- Istuintyyny, villasukat, mukavat vaatteet

Abitreenit Valmistautuminen
Englannin suuri kuuntelukokonaisuus: treenaa näillä eri vaikeustason harjoituksilla yo-kokeeseen

© Julkaistu 07.02.2022 18:00



Välineet

- Sinulla tulee olla mukana tietokone, tietokoneen virtajohto ja kuulokkeet ja tarvittessasi johdollinen hiiri (ei langattomia laitteita).
- KK Tavastialta käyttöön saadussa tietokoneessa seuraavat toteutuvat ilman lisäosia: Tarvittaessa verkkojohtopaikka (sovitin) ja USB-hub (jos USB-paikkoja koneessa vain yksi).
- Harjoittelutilaisuus (Vesa Karjalainen)
 - Harjoittelu- ja testitilaisuus järjestetään pe 6.3. kello 12.30-13.00 luokassa H15
 - Sinun tulee osata käynnistää oma tietokoneesi USB-muistitikulta (ns. boottaus).
 - Varmistutaan verkkojohtopaikan toiminnasta tietokoneessasi
- Ota kokeisiin mukaasi tavanomaiset välineet, kuten kyniä, (viivoittimia, harppeja) jne.

Välineet, eväät ja vaatetus

- Koetilaan **ei saa tuoda** papereita (esim. nenäliinoja tai eväskääreitä), matkapuhelimia, älykelloja, langattomia laitteita (kuten Bluetooth-kuulokkeita tai -hiiriä) tai muita elektronisia välineitä.
- Ota omat **eväät** (koulu ei tarjoa).
 - Eväät läpinäkyviin muovikääreisiin.
- Vaatteissa ja eväissä ei saa olla mitään tekstejä.
- Jätä **lääkkeet** valvojan pöydälle omalla nimelläsi varustettuina.
 - Muista ottaa mukaasi kokeen jälkeen
 - Muista koeaikana tarvittavista lääkinnällisistä varusteista keskusteltava hyvissä ajoin rehtorin kanssa
- **Luonnospaperit** koululta (kokelaan tulee kirjoittaa käytettyihin papereihin nimikirjoitus ja nimenselvennös = nimi kahteen kertaan)
- Mukaan saa myös ottaa oman käsidesin (tekstit piilotettuna) sekä maskeja läpinäkyvässä pussissa + läpinäkyvä pussi käytetyille maskeille. Maskeja sekä käsidesiä on tarjolla myös koulun puolesta.

Ennen koetilaisuuden alkua

- Koululla on oltava klo 8.10. Kokeet järjestetään luokissa H15 tai H16.
- Jätä ulkovaatteet, puhelin (**sammutettuna/äänettömänä lentotilassa**) ja muut tavarat lokeroosi tai myöhemmin luokkien eteen naulakoille (väliovi on lukittu, mutta tavarat ovat omalla vastuulla).
- Laita eväät ja tarvikkeet ruokalassa mustaan rasiaan ja näytä ne valvojalle, joka tarkastaa ne.
- Siirry valvojien ohjeita noudattaen luokkien H15 ja H16 eteen ja jätä takit yms. tavarat naulakkoon.
- Valvoja osoittaa ovelta oman paikan luokassa. HUOM! Luokkaan ei saa viedä muuta kuin tietokoneen, tarkistettut eväät sekä muita yo-kokeiden aikana tarvittavia välineitä.
- Merkintöjä ei saa tehdä paperille tai tietokoneelle ennen kokeen alkua eikä kokeen ollessa keskeytynyt.
- Ennen kokeen alkamista aineenopettaja voi antaa ohjeita koetta varten.
- Valitse oikea koe, oikea kieliversio ja oikean tasoinen koe (väärä koesuoritus hylätään).

Koetilaisuus

- Koe alkaa klo 9 ja päättyy klo 15. (+ YTL:n myöntämä lisäaika).
- Koetilasta ei saa poistua ennen klo 12:ta.
- Viittaa, jos sinulla on asiaa valvojalle (lattialle pudonneet tavarat, wc-käynti, ongelmatilanteet).
- Kokelaan tulee kytkeä näytönsäästäjä WC-käynnin ajaksi.
- Kokelaan on kirjoitettava vastaus koetehtävässä osoitettuun tilaan. Kokelas voi luonnostella samanaikaisesti vastauksia useampaan koetehtävään.
- Ennen kokeen päättämistä kokelas valitsee koetehtävien vastauksista ne, jotka hän haluaa jättää arvosteltavaksi ja poistaa tietokoneelta kaiken niistä vastauksista, joita hän ei halua mukaan arviointiin.



Koetilanteessa

- Silmäile kysymykset läpi
- Älä ajattele liian vaikeasti
- Hahmottele vastauksia paperille
- Pidä taukoja, käy vessassa vaikkei olisikaan hätä

Abitti-kokeen helpottavia ominaisuuksia

- Kokelaan koenäkökymässä on kaksi ominaisuutta, jotka helpottavat kokeen suorittamista.
- Sisällysluettelo helpottaa kokeessa liikkumista. Sisällysluettelossa näytetään myös, mihin tehtäviin kokelas on vastannut ja varoitetaan, jos jonkin vastauksen pituus ylittää tehtävälle mahdollisesti asetetun enimmäispituuden.
- Kokelaalla on nyt myös halutessaan mahdollisuus avata vastauslaatikko koko ruudun tilaan klikkaamalla vastauslaatikon ylänurkassa olevaa ikonia.

Kokeen keskeytyessä

- Jos koe keskeytyy **kokelaasta riippumattomasta syystä**, keskeytynyt koeaika hyvitetään.
- Koskee myös mahdollista koko koulun kokeen keskeytymistä.
 - Koko koulua koskeva kokeen keskeytyminen ohjeistetaan aina yhteisesti kaikille. Samat perussäännöt pysyvät voimassa
 - Ei keskustelua, muistiinpanoja, vastausten valmistelua
- Valvoja **ei saa neuvoa** kokelasta tietokoneen, varatietokoneen tai koejärjestelmän käytössä (poikkeukset on kuvattu *Valvojan ohjeessa*).

Kokeen päättyessä

- Mikäli kokelas ei halua, että hänen vastauksensa arvostellaan, hänen on koetilaisuudessa poistettava kaikki sisältö kyseisen tehtävän vastauskentistä. (Ylimääräinen koevastaus jättää parhaan pistemäärän tuottavan vastauksen huomiotta)
- Kun olet suorittanut kokeen, poistu koejärjestelmästä, sammuta tietokone, irrota USB-muisti ja toimita se valvojalle.
- Palauta luonnokset (nimikirjoitus, nimenselvennös).
- Jätä kaikki paperiroskat koetilaan / koetilan roskakoriin.
- Muista ottaa tuomasi lääkkeet valvojalta.

Vilppi ja tutkintojärjestyksen rikkominen

- Jos kokelas syyllistyy **vilpilliseen menettelyyn** tai **vilpin yritykseen** taikka **avustaa** siinä, kaikki kyseisen tutkintokerran koesuoritukset katsotaan hylätyiksi ja kokelas menettää oikeutensa osallistua muihin meneillään olevan tutkintokerran kokeisiin.
- Jos kokelas **häiritsee** koetilaisuutta tai muuten **rikkoo järjestystä** koetilaisuudessa, eikä rehtorin tai opettajan kehotuksesta huolimatta lopeta menettelyä, hänen koesuorituksensa katsotaan hylätyiksi. Jos menettely on **toistuvaa** tai aiheuttaa **merkittävää haittaa** muiden kokelaiden koesuorituksille, kaikki tutkintokerran koesuoritukset katsotaan hylätyiksi ja kokelas menettää oikeutensa osallistua myöhempiin saman tutkintokerran kokeisiin. Jos menettely on **erityisen vakavaa** ja **haitallista**, kokelas menettää oikeutensa osallistua seuraavan tutkintokerran kokeisiin.
- Räikeimmissä tapauksissa sovelletaan rikoslakia, vahingonkorvausvelvollisuutta, rikosperusteista menettämisseuraamusta ja tehdään rikosilmoitus poliisille.

Matematiikan koe

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa voi jakautua kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monesta tehtävästä kukin osa koostuu ja kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa.

Osa	Tehtäviä	Kokelas vastaa	Apuvälineet
A	4-9	3-6	koejärjestelmän laskinohjelmia rajoitettu
B (voi jakautua B1- ja B2-osiin)	4-9	3-6	koejärjestelmän ohjelmat käytössä
Yhteensä	8-13	6-10	

Tehtävien pisteet annetaan kokonaislukuina. Kokeen enimmäispistemäärä on 120.

3.1 KEVÄÄN 2026 TUTKINTOON ASTI

Kokeen A-osassa kokelaalla ei ole käytössään seuraavia muuten koejärjestelmään sisältyviä ohjelmia:

- 4f Vihko
- Casio ClassPad Manager
- Geogebra
- LibreOffice Calc
- Texas Instruments TI-Nspire CAS
- Vernier Graphical Analysis Pro
- wxMaxima.

Kokeen B-osassa kokelaalla on käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat.

Kokelas aloittaa koetilaisuuden käynnistämällä koneensa ja tunnistautumalla kokeeseen. Kokelas voi vastata sekä A-osan että B-osan tehtäviin, mutta kokeen alkaessa kokelaalla on käytössään vain osa koejärjestelmän ohjelmista (ks. kohta 3 Kokeen rakenne).

Palautettuaan A-osan kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmästä löytyvät ohjelmat ja voi jatkaa B-osaan vastaamista. A-osan palautettuaan kokelas näkee vain B-osan tehtävät eikä voi enää palata vastaamaan A-osaan.

A-osan palautukselle ei ole aikarajaa.

3.2 SYKSYN 2026 TUTKINNOSTA ALKAEN

Kokeen A-osassa kokelaalla on käytössään Ylioppilastutkintolautakunnan Abicus-laskin. Tehokkaampaan laskentaan kykenevien ohjelmistojen käyttö on estetty. Kokeen B-osassa kokelaalla on käytössä kaikki koejärjestelmään sisältyvät ohjelmat.

Äidinkielen koe uudistuu syksyn 2026 koekerrasta alkaen hieman

Sairastuminen

- Ota yhteyttä kokeen järjestäjään, jos sairastut ennen koetta
 - puh. 050 5091050 (Jouko Töyry)
 - puh. 050 509 1046 (koulusihteeri)
 - puh. 050 509 1047 (kouluterveydenhoitaja)
- **Jos kokelas sairastuu ennen koetta**
 - Kokelas ilmoittaa poissaolosta rehtorille ja voi halutessaan hakea ilmoittautumisen mitätöintiä.
- **Jos kokelas sairastuu kesken kokeen**
 - hänen kokeensa voidaan keskeyttää tilanteen selvittämisen ajaksi. Jos kokelas ei voi jatkaa koetta, kokelas päättää kokeen tai tarvittaessa valvoja huolehtii kokeen päättämisestä.

Koepäivät ([K2026](#))

- ti 10.3. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), lukutaidon koe
- to 12.3. vieras kieli, lyhyt oppimäärä (ENC, SAC, RAC)
- pe 13.3. äidinkieli ja kirjallisuus (suomi ja ruotsi), kirjoitustaidon koe
- ma 16.3. vieras kieli, pitkä oppimäärä (ENA)
- ke 18.3. matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- pe 20.3. uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
- ma 23.3. toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä (RUA, RUB)
- ke 25.3. psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia

Tutkinnon [hajauttamissuositus](#) Lammin lukiossa

- syksyn tutkinto: TE, GE, FI, RA, KE
- kevään tutkinto: muut

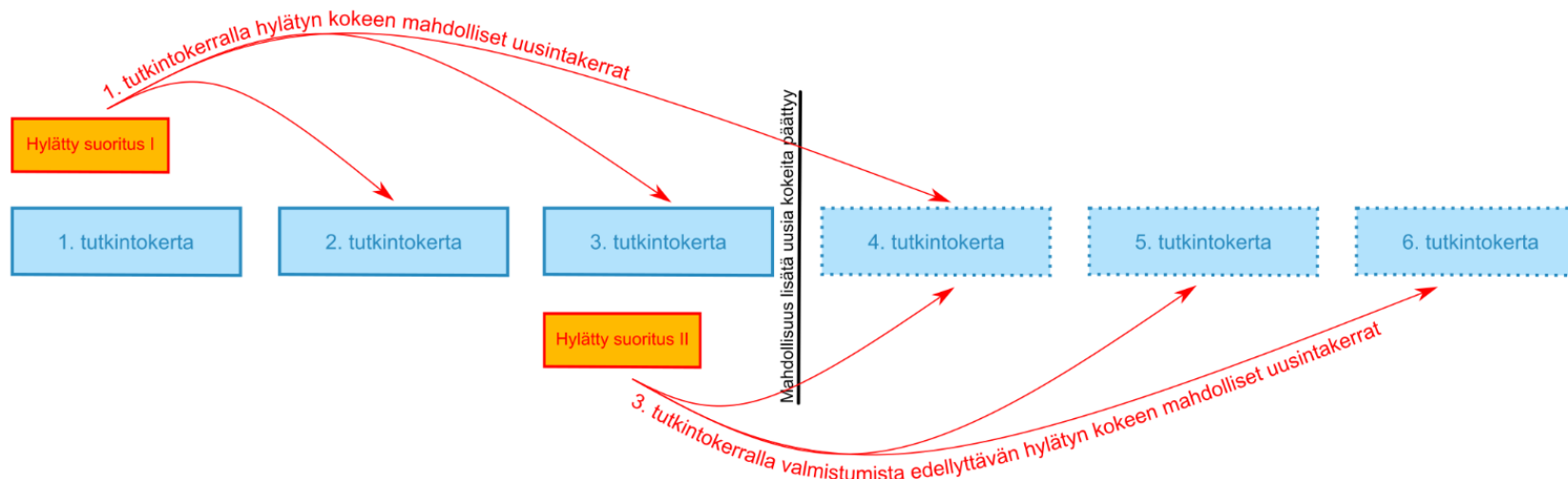


Osallistumisoikeus

- Sinulla on osallistumisoikeus, kun olet suorittanut
 - pakolliset kurssit aineessa, jonka kokeeseen osallistut
 - 6 op vieraassa kielessä, jossa ei ole pakollisia kursseja (esim. B3-kielet SA ja RA)
 - äidinkielessä pakolliset kurssit ennen ensimmäiseen äidinkielen kokeeseen osallistumista

YO-tutkinnon suorittaminen

- YO-tutkinto on suoritettava **enintään kolmen perättäisen tutkintokerran aikana**.
 - esim. S2025, K2026, S2026
- Voit lisätä tutkintoosi uusia aineita näiden kolmen tutkintokerran aikana.
- Hylätyn kokeen saat uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.



Tutkintoon ilmoittautuminen

- Kevään yo-tutkinnon tulokset ovat koululla 12.05.2026 (Wilma) ja kokelaalla Opintopolussa 13.5.
- Ilmoittaudu syksyn tutkintoon Wilmassa 13.-19.5.2026. (koululle kirjallisesti allekirjoitettuna viimeistään 5.6.2026 mennessä)
 - Ohjeistus: apulaisrehtori Jouko Töyry ja Opo Raija Markkanen. Tarkista, että ilmoittautumistiedot ovat oikein!
 - Tulosta yo-ilmoittautumislomake ja palauta allekirjoitettuna määräaikaan mennessä.
- **Palauta lomakkeet kansliaan koulusihteerille suoraan** (tarvittaessa peltiseen postilaatikkoon).
- Muista, että ilmoittautuminen on **sitova**.
 - Jälkikäteen et voi muuttaa aineyhdistelmää tai kokeen tasoa.
 - Jos jäät pois kokeesta, johon olet ilmoittautunut ja johon sinulla on osallistumisoikeus, kokeesta pois jääminen tulkitaan käytetyksi yrityskerraksi ja koe katsotaan hylätyksi.
- Määräajan päätyttyä ilmoittautuminen vaatii erityisen painavia syitä.
- Voit peruuttaa ilmoittautumisen kevään tutkintoon viimeistään 5.6. (kirjallinen ilmoitus toimeenpanevalle rehtorille).

Oikaisuvaatimus

- Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, saa vaatia lautakunnalta oikaisua. [Oikaisuvaatimuksen](#) tekeminen maksaa 56 euroa. Maksu palautetaan, jos oikaisuvaatimus johtaa arvosanan tai pelkän pistemäärän korottamiseen.
 - Kokelas itse
 - Alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja
 - Asiamies, jolle kokelas on antanut valtakirjan
- Kevään 2026 tutkinnon osalta oikaisuvaatimukset tulee jättää 14 vuorokauden kuluessa tulosten saamisesta tiedoksi (13.5.-)
 - Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti verkkopalvelussa osoitteessa kokelas.ylioppilastutkinto.fi.

Hylätyn kokeen uusiminen

- Hylätty arvosana ei vaaranna tutkinnon valmistumista, kunhan tutkinnon edellyttämiä kokeita on sopiva yhdistelmä suoritettuna.
- **Hylätyn kokeen** saat uusia kolme kertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana.
- **Tutkinnon suorittanut** saa uusia hylätyn kokeen niin monta kertaa kuin haluaa.
- Kun uusit hylätyn kokeen, halutessasi **voit vaihtaa vaativamman tason kokeen lyhyemmän oppimäärän kokeeseen**. Tason vaihtaminen edellyttää, että tutkintoosi sisältyy edelleen yksi pitkän oppimäärän koe.
- Jos määräaika kuluu umpeen tai jos et suorita hyväksytysti kolmannellakaan uusimiskerralla, koko tutkinto on suoritettava uudelleen. Kuitenkin kaikki hyväksytyt kokeet ovat voimassa uudessa tutkinnossa aina kuuden seuraavan kerran ajan.
 - Aiemman hylätyn tutkintoyrityksen hyväksytty koe voidaan lukea mukaan uuteen tutkintoon kuuden seuraavan koekerran ajan.
- Hylätystä kokeesta ei tule merkintää todistukseen (hylätty arvosana kuitenkin merkitään todistukseen, jos kokelas suorittaa tutkinnon hylätyn arvosanan estämättä = kompensatio)
- **Voit lisätä tutkintoosi uusia ylimääräisiä kokeita**, kunnes tutkintosi on valmis tai olet käyttänyt kolme tutkintokertaa. Tämä voi esim. helpottaa mahdollisten kompensatiopisteiden saamista.

Hyväksytyn kokeen uusiminen ja tutkinnon täydentäminen

- Hyväksytyn kokeen saat uusia niin monta kertaa kuin haluat ja silloin kuin haluat riippumatta siitä, milloin koe on suoritettu.
- Kun olet suorittanut yo-tutkinnon, voit täydentää sitä uusilla kokeilla, joista saat erillisen todistuksen.

Tutkintomaksut

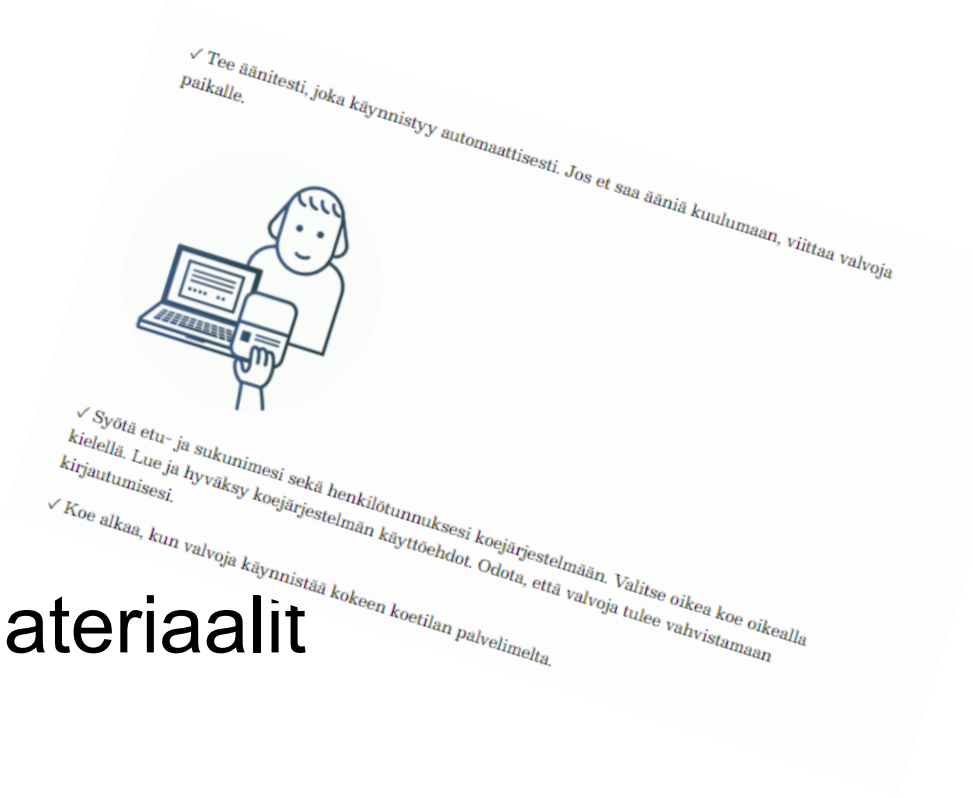
- Jos olet maksuttomuuden piirissä, voit suorittaa **maksuttomasti viisi ensimmäistä tutkintoon sisältyvää koetta**.
 - Jos saat jostain näistä viidestä kokeesta hylätyn, voit osallistua kyseisen saman kokeen uusintaan ilman maksua.
 - Hylätyn kokeen uusimisesta peritään maksu seuraavissa tapauksissa
 - Kokelaan koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen.
 - Kokelaan koe on hylätty, koska kokelas ei ole jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi.
 - Kokelaan koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.
 - Kokelas muuttaa alkuperäisen kokeen laajuutta (esim. vaihtaa ENA – ENC)
 - Hyväksytyn kokeen uusimisesta peritään aina maksu. Ylioppilastutkinnon valmistumisen jälkeen suoritetuista kokeista peritään aina maksu.
- Oikeutesi maksuttomiin kokeisiin päättyy, kun saat ylioppilastutkinnon, ammatillisen tutkinnon tai niitä vastaavat ulkomaiset opinnot valmiiksi. Oikeutesi maksuttomiin kokeisiin päättyy sen kalenterivuoden lopussa, jolloin täytät 20 vuotta.

Digitaalinen Ylioppilastutkintotodistus

- Uudet ylioppilaat saavat paperisen ylioppilastutkintotodistuksen lisäksi myös digitaalisen todistuksen. Voit ladata digitaalisen todistuksen [Oma Opintopolku -palvelusta](#). Digitaalisen todistuksen tiedot päivittyvät, jos uusia kokeita tai täydennät tutkintoasi
- [Lue lisää ylioppilastutkintotodistuksesta täältä](#)
- Lukion virallinen päättötodistus tulee ladattavaksi saadun linkin kautta Atomi-palvelusta
 - Linkki on voimassa vain lyhyen ajan (2viikkoa)
 - Talleta digitaalinen todistus itsellesi
- Yo-juhlassa saatu paperinen lukion päättötodistus on epävirallinen
- Sinulla tulee olla **Wilman tiedoissa** jokin **muu sähköposti** kuin Tavastian tarjoama **@kktavastia**

Tutustu myös näihin

- [Tietoa kokelaille \(28.10.2025\)](#)
- [Koetilaisuuden kulku](#)
- Koejärjestelmässä olevat ohjeet ja materiaalit (<https://cheat.abitti.fi>)
- Matematiikan kokeen ohjelmisto uudistuu ([2026 syksy alkaen](#))
- [Ylioppilastutkintolautakunnan määräykset ja ohjeet \(23.10.2025\)](#)



Kannettavan lunastaminen/palauttaminen

- Forms kysely palautuksesta/lunastuksesta
- Tarkemmat ohjeet kannettavan ja kuulokkeiden lunastamisesta ja palauttamisesta tulevat viestillä yo-kirjoitusten jälkeen
 - Kannettavan on oltava kunnossa palautettaessa
- Lunastettuun kannettavaan jää Windowsin käyttöjärjestelmä
 - kaikki ohjelmat ja tiedostot poistetaan, Microsoft O365 ym.
- Kannettava on palautettava ennen 30.05.2026, sillä sen jälkeen tunnuksenne eivät enää ole voimassa ja koneen siirto omille tunnuksille vaikeutuu merkittävästi.
- Kevään aikana kaikki tarvitsemasi tiedostot on myös syytä siirtää itselle ennen niiden poistumista.